ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΙΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ 2011
1^{O} ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ………………………………..
ΤΡΙΤΗ 24 ΜΑΙΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ : ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ Α΄ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΤΡΕΙΣ (3)

ΘΕΜΑ Α (25 μονάδες)

Α1. Να **αποδείξετε** ότι τα εφαπτόμενα τμήματα που άγονται από σημείο εκτός κύκλου είναι ίσα μεταξύ τους. **Μονάδες 10**

Α2. Δώστε τον **ορισμό** της διακέντρου (σχήμα προαιρετικό) **Μονάδες 3**

Α3. Να απαντήσετε στις ακόλουθες προτάσεις με **Σ** ή **Λ** αν κάθε πρόταση είναι **σωστή ή λάθος** αντίστοιχα.

α) Το ορθόκεντρο είναι το σημείο τομής των διχοτόμων στο τρίγωνο **Μονάδες 3**

β) Το κυρτό τετράπλευρο με όλες τις πλευρές του ίσες είναι πάντοτε τετράγωνο **Μονάδες 3**

γ) Το βαρύκεντρο ενός τριγώνου, απέχει από κάθε κορυφή του τα ¾ του μήκους της αντίστοιχης διαμέσου **Μονάδες 3**

δ) Οι βάσεις του τραπέζιου μπορούν να είναι ίσες **Μονάδες 3**

ΘΕΜΑ Β (25 μονάδες)

Δίνεται τυχαίο τρίγωνο ΑΒΓ. Φέρουμε τις διαμέσους ΒΜ και ΓΝ και στις προεκτάσεις τους παίρνουμε ευθύγραμμα τμήματα ΜΔ=ΒΜ και ΝΕ=ΓΝ. Να αποδείξετε ότι:

Β1. ΑΕ=ΒΓ **Μονάδες 10**

Β2. ΑΔ = ΒΓ **Μονάδες 10**

Β3. Το Α είναι μέσο του ΔΕ **Μονάδες 5**

ΘΕΜΑ Γ (25 μονάδες)

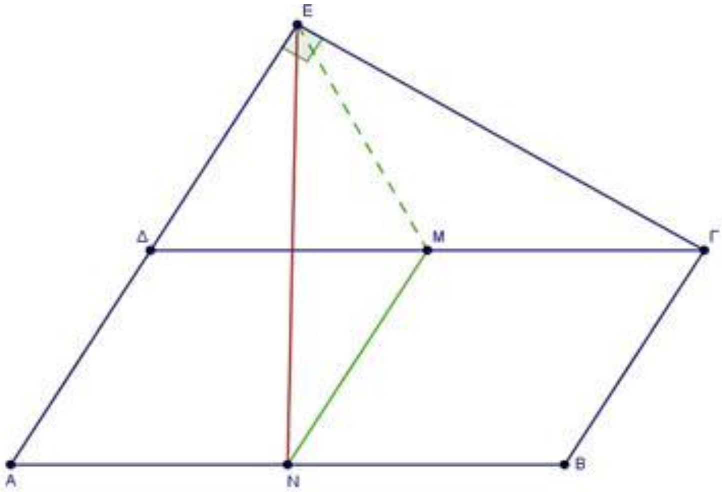

Δίνεται παραλληλόγραμμο ΑΒΓΔ με $\hat{B} > 90^\circ$ και ΑΒ = 2ΒΓ. Θεωρούμε το ύψος ΓΕ προς την πλευρά ΑΔ και τα μέσα Μ και Ν των πλευρών ΔΓ και ΑΒ αντίστοιχα, όπως φαίνεται στο σχήμα. Να αποδείξετε ότι :

Γ1. Το τετράπλευρο ΑΝΜΔ είναι ρόμβος. **Μονάδες 6**

Γ2. Το ΜΕΑΝ είναι ισοσκελές τραπέζιο. **Μονάδες 6**

Γ3. Η ΕΝ είναι διχοτόμος της γωνίας ΜΕΑ. **Μονάδες 7**

Γ4. $E\hat{N}B = 3 \cdot M\hat{E}N$ **Μονάδες 6**

ΘΕΜΑ Δ (25 μονάδες)

Δίνεται ορθογώνιο ΑΒΓΔ (ΑΒ > ΑΔ) με $\hat{ΑΒΔ} = 30^\circ$. Αν Π , Κ και Μ μέσα των ΟΔ , ΟΓ και ΑΒ αντίστοιχα, όπως φαίνεται στο σχήμα τότε να αποδείξετε ότι:

Δ1. Το τρίγωνο ΔΟΑ είναι ισόπλευρο. **Μονάδες 6**

Δ2. Το τρίγωνο ΑΠΒ είναι ορθογώνιο. **Μονάδες 4**

Δ3. Το ΑΠΚΜ είναι ρόμβος. **Μονάδες 6**

Δ4. **Αν** τα χωριά **Α**λικανάς, **Π**ηγαδάκια, **Κ**αταστάρι και **Β**ουγιάτο βρίσκονται στα σημεία Α, Π, Κ, Β αντίστοιχα, τότε ισαπέχουν από την **Μ**πόχαλη που βρίσκεται στο σημείο Μ. **Μονάδες 5**

Δ5. $\frac{ΑΜ}{2} < ΟΠ < ΑΜ$ **Μονάδες 4**

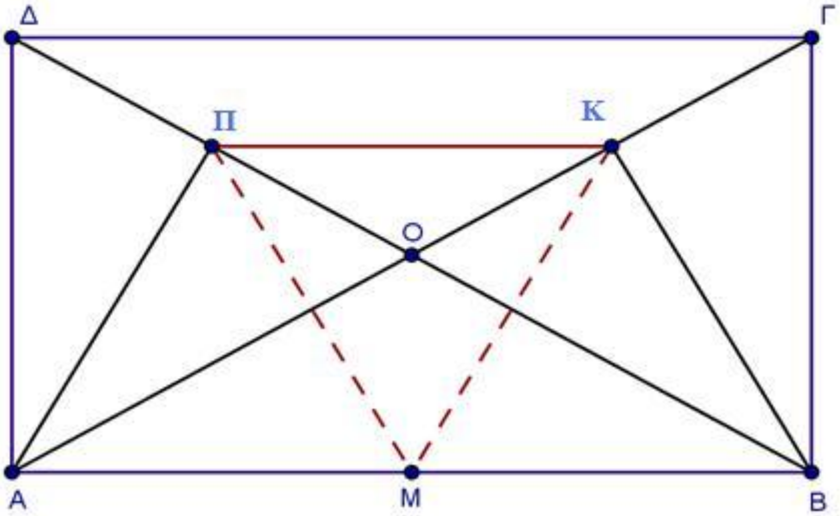

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Γράψτε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων τα οποία θα παραδώσετε μαζί με το γραπτό στο τέλος της εξέτασης.
2. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό.
3. Τα σχήματα μπορούν να γίνουν **και** με μολύβι.
4. Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα.
5. Διάρκεια εξέτασης : Δυο (2) ώρες.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μισή ώρα από την έναρξη.

Καλή επιτυχία και καλό καλοκαίρι!!

Ο Διευθυντής **Οι εισηγητές**

Μιχαλόπουλος Ν.

Χατζόπουλος Γ.

<u>Ενδεικτικές Λύσεις Προαγωγικών εξετάσεων Μαΐου – Ιουνίου</u>

<u>Επιμέλεια: Χατζόπουλος Μάκης</u>

<u>Θέμα Α</u>

Α1. Δείτε απόδειξη στην σελίδα **62 Θεώρημα ΙΙ**

Α2. Δείτε σελίδα 63 (ορισμός **<u>ή</u>** σχήμα είναι **δεκτά**, πόσο μάλλον και τα **δύο**)

Α3. Λ , Λ , Λ , Λ (δηλαδή όλα λάθος)

<u>Θέμα Β</u>

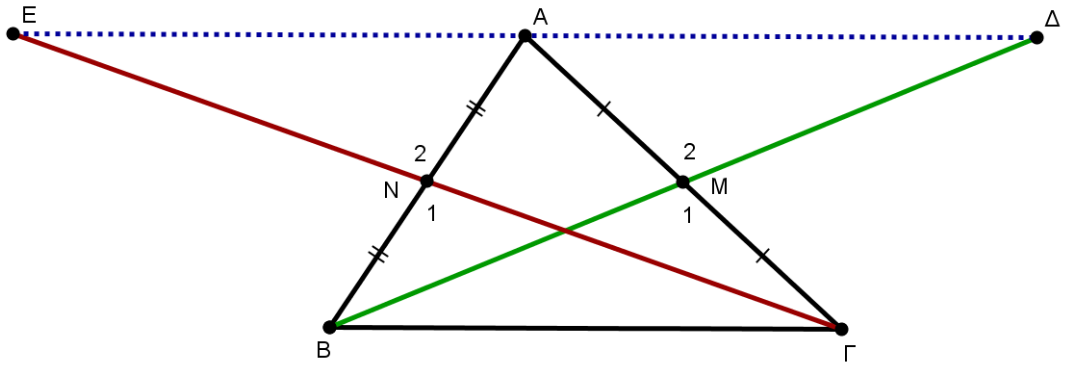

Β1. Από σύγκριση τριγώνων ΑΕΝ και ΒΝΓ έχουμε:

- ΒΝ = ΝΑ (Ν μέσο ΑΒ) (Μονάδες 3)
- ΝΓ = ΝΕ (δεδομένο) (Μονάδες 3)
- $\hat{N}_1 = \hat{N}_2$ (ως κατακορυφήν) (Μονάδες 3)

άρα από το κριτήριο Π – Γ – Π παίρνουμε ΑΕ = ΒΓ (Μονάδες 1)

<u>Β΄ τρόπος:</u> *Το ΕΑΓΒ είναι παραλληλόγραμμο αφού οι διαγώνιες διχοτομούνται, άρα οι απέναντι πλευρές είναι ίσες, δηλαδή ΕΑ = ΒΓ*

Β2. Όμοια από την ισότητα τρίγωνων ΑΜΔ και ΜΒΓ

<u>Β τρόπος:</u> Το ΑΔΓΒ είναι παραλληλόγραμμο με ανάλογο σκεπτικό

Β3. Από τις προηγούμενες σχέσεις παίρνουμε ΑΕ = ΑΔ (Μονάδες 3) , ***<u>προσοχή</u>*** δεν μας φτάνει για να συμπεράνουμε ότι το Α είναι μέσο του ΕΔ, πρέπει να αποδείξουμε ότι είναι και στην ίδια ευθεία *(δηλ. τα Δ, Α, Ε είναι συνευθειακά (Μονάδες 2))!*

<u>Α΄ τρόπος:</u> Θα δείξουμε ότι η γωνία ΕΑΔ είναι 180^0

Έχουμε διαδοχικά, $E\hat{A}\Delta = E\hat{A}B + B\hat{A}\Gamma + \Gamma\hat{A}\Delta \overset{(*)}{=} \hat{B} + \hat{A} + \hat{\Gamma} = 180^0$

***:** *Από την ισότητα των παραπάνω τριγώνων έχουμε και τις γωνίες τους ίσες, δηλαδή* $E\hat{A}B = \hat{B}$ και $\Gamma\hat{A}\Delta = \hat{\Gamma}$

<u>Β΄ τρόπος:</u> Από τον *β΄ τρόπο* των ερωτημάτων Β1 και Β2 έχουμε, ΑΕ // ΒΓ (λόγω παραλληλογράμμου) και ΑΔ // ΒΓ, όμως από το 5ο αξίωμα παραλληλίας από σημείο εκτός ευθείας διέρχεται μοναδική παράλληλη προς αυτή, άρα τα Δ, Α, Ε είναι συνευθειακά.

Επομένως, το Α είναι μέσο του ΔΕ

<u>Θέμα Γ</u>

Γ1. Το ΑΝΜΔ είναι τετράπλευρο με δύο απέναντι πλευρές ίσες και παράλληλες *(Μονάδες 4)* (τις ΑΝ και ΜΔ), άρα είναι παραλληλόγραμμο και επειδή ΑΔ = ΔΜ είναι ρόμβος (δύο διαδοχικές πλευρές ίσες) *(Μονάδες 2)*

Γ2. Θα δείξουμε ότι:

- ΜΝ // ΑΕ (δύο απέναντι πλευρές παράλληλες) (Μονάδες 2)
- ΜΕ = ΑΝ (οι μη παράλληλες πλευρές ίσες) (Μονάδες 2)
- $ME \not\parallel AN$ (και οι άλλες πλευρές δεν είναι παράλληλες) (Μονάδες 2)

Έχουμε,

- ✓ ΜΝ // ΑΔ (από τον ρόμβο) άρα ΜΝ // ΑΕ
- ✓ Στο **ορθογώνιο τρίγωνο ΕΔΓ** η ΕΜ είναι διάμεσος ορθογωνίου, άρα παίρνουμε από γνωστή πρόταση : ΜΕ = ΔΓ/2 δηλαδή **ΜΕ** = ΔΜ = **ΑΝ** *(όμοια από τον ρόμβο ΑΝΜΔ)*
- Η ΕΜ τέμνει την ΔΓ (στο Μ), όμως η ΔΓ είναι παράλληλη της ΑΒ άρα και της ΑΝ, άρα η ΕΜ τέμνει και την ΑΝ, δηλαδή $ME \not\parallel AN$

Γ3. Θα δείξουμε ότι: $A\hat{E}N = N\hat{E}M$

Αρχικά το τρίγωνο ΜΕΝ είναι ισοσκελές αφού ΕΜ = ΜΝ (=ΔΜ =ΑΔ από ρόμβο και διάμεσο ορθογωνίου)

άρα $E\hat{N}M = N\hat{E}M$ (1) *(Μονάδες 4)*

Επίσης $A\hat{E}N = E\hat{N}M$ (2) από εντός εναλλάξ των παραλλήλων ΑΕ, ΜΝ με τεμνόμενη την ΕΝ, άρα από (1) και (2) παίρνουμε το ζητούμενο *(Μονάδες 3)*

Γ4. Θα δείξουμε ότι: $E\hat{N}B = 3 \cdot M\hat{E}N$

Παίρνουμε το Α΄ μέλος και έχουμε διαδοχικά,

$E\hat{N}B = E\hat{N}M + M\hat{N}B = M\hat{E}N + \hat{A}$ (από τις παράλληλες ΝΜ και ΑΔ και το ισοσκελές τρίγωνο ΜΕΝ) (Μονάδες 2)

$= M\hat{E}N + A\hat{E}M$ (από το ισοσκελές τραπέζιο) *(Μονάδες 2)*

$= M\hat{E}N + 2M\hat{E}N = 3M\hat{E}N$ (από την ΕΝ διχοτόμος της γωνίας $A\hat{E}M$) *(Μονάδες 2)*

<u>Θέμα Δ</u>

Δ1. Το τρίγωνο ΔΟΑ είναι ισοσκελές (αφού οι διαγώνιες είναι ίσες και διχοτομούνται) και η γωνία ΑΔΒ είναι 60^0, άρα είναι το τρίγωνο ΔΟΑ είναι ισόπλευρο.

Δ2. Αφού ΑΠ είναι διάμεσος (το Π είναι μέσο της ΔΟ από τα δεδομένα) και ισόπλευρο (δηλαδή ισοσκελές από όλες τις κορυφές) θα είναι και ύψος, δηλαδή η ΑΠ είναι κάθετη στην ΒΔ.

Δ3. Το ΠΚ ενώνει τα μέσα των ΟΔ και ΟΓ άρα είναι παράλληλο στην ΔΓ (άρα και στην ΑΒ) και ίση με το μισό της, δηλαδή, $\Pi K // = \frac{\Delta\Gamma}{2} = \frac{AB}{2} = AM \Rightarrow \Pi K // = AM$ άρα είναι παραλληλόγραμμο αφού δύο απέναντι πλευρές είναι ίσες και παράλληλες *(Μονάδες 3)*.

Επίσης, στο ορθογώνιο τρίγωνο ΠΑΒ η γωνία $A\hat{B}\Delta = 30^0$ άρα από γνωστή πρόταση παίρνουμε ΑΠ = ΑΒ/2 δηλαδή ΑΠ = ΑΜ, άρα δύο διαδοχικές πλευρές ίσες, άρα το τετράπλευρο είναι παραλληλόγραμμο *(Μονάδες 3).*

Δ4. Αρκεί να αποδείξουμε ότι, ΑΜ = ΠΜ = ΚΜ = ΒΜ, δηλαδή με λίγα λόγια τα Α, Π, Κ, Β είναι ομοκυκλικά (στον ίδιο κύκλο). (Μονάδες 2)

- Το ΠΑ = **ΑΜ = ΠΜ** από τον ρόμβο ΑΠΚΜ και το ισόπλευρο τρίγωνο ΠΑΜ *(Μον 2)*
- Το ΚΒ = **ΒΜ = ΚΜ** από τον ρόμβο ΠΚΒΜ (για τον ίδιο λόγο) και το ισόπλευρο τρίγωνο ΜΚΒ *(Μον 2)*
- Επίσης ΠΑ = ΠΚ = ΚΒ, από τους ρόμβους, άρα τα πρώτα μέλη είναι ίσα, άρα και τα δεύτερα και έπεται το ζητούμενο *(Μονάδες 1)*

Δ5. Θα δείξουμε ότι:

- **ΟΠ < ΑΜ και** (Μονάδες 2)
- **ΑΜ / 2 < ΟΠ** (Μονάδες 2)

Έχουμε,

- Θέλουμε να αποδείξουμε ότι ***ΟΠ < ΑΜ,*** αρκεί να αποδείξουμε ότι ΟΠ < ΠΚ που αυτό είναι προφανές από το τρίγωνο ΠΟΚ, με την γωνία ΠΟΚ να είναι αμβλεία (120^0) άρα και η απέναντι πλευρά να είναι η μεγαλύτερη γωνία του τριγώνου
- Εφαρμόζουμε την τριγωνική ανισότητα στο τρίγωνο ΑΟΒ και έχουμε,

  ΑΒ < ΑΟ + ΟΒ (Μονάδα 1)

  $$\Leftrightarrow AB < 2OB \Leftrightarrow \frac{AB}{2} < OB$$

  $$\Leftrightarrow AM < OB \Leftrightarrow AM < O\Delta \Leftrightarrow AM < 2O\Pi \Leftrightarrow \frac{AM}{2} < O\Pi \text{ (Μονάδα 1)}$$